

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació	Licentiat in Historia, Archaeologia et Artibus Christianis (120 ECTS) (Equivalent al títol universitari de Màster [BOE 22/04/2015])				
Assignatura	MCEH010 HISTÒRIA DE BIZANCI				
Curs	2021-22	Itinerari/Especialitat	Història de l'Església	Àrea	Curs específic
Cicle	Segon		Període lectiu	2 Sem ECTS	2,5 ECTS
Professor/a	Dra. Montserrat Camps Gaset			Llengua	Català

Descripció/Justificació

Estudi de la història de Bizanci, entès com a imperi romà d'Orient, des del segle IV fins al segle XV, i de les manifestacions artístiques i literàries cristianes, així com de l'evolució del pensament teològic i de les relacions amb Occident.

Requisits i orientacions prèvies

Els propis del màster. No es demana saber grec.

Objectius

Generals: Aconseguir una visió global de l'Edat Mitjana a l'Orient de la Mediterrània que permeti completar els coneixements sobre l'Europa occidental.

Específics: Conèixer els grans esdeveniments històrics de l'imperi bizantí, i identificar els principals protagonistes culturals d'Orient i la importància del cristianisme en el desenvolupament artístic i literari.

Competències

Competències transversals (genèriques):

Capacitat d'anàlisi crítica de textos i situacions amb perspectiva històrica.

Capacitat de situar les manifestacions culturals en el seu context.

Capacitat de treballar en grup

Capacitat de recerca de fonts històriques i documentals

Competències específiques:

Capacitat d'identificar textos i imatges bizantins i situar-los en el context històric.

Capacitat de lectura de textos bizantins en traducció.

Continguts

Constantí i la fundació de Constantinoble. El segle IV. Les controvèrsies teològiques dels segles IV i V.

Justinià i l'expansió cap a Occident. Poesia i art. L'himnografia bizantina. Ravenna.

Les lluites iconoclastes i la defensa de les imatges. Argumentació teològica.

Les icones abans i ara. Principals característiques artístiques.

L'humanisme bizantí i la transmissió del saber als segles IX i X. L'escriptura i l'evangelització eslava

Foci, patriarca i filòleg: la controvèrsia teològica, les disputes amb Occident i l'aportació a la cultura.

La crisi del segle XI. El cisma d'Orient. Anna Comnena.

Les Croades. La quarta croada i el setge de Constantinoble. El repartiment de l'imperi.

Els grans textos cristians bizantins. La Filocàlia.

La fi de l'imperi. El segle XV i la caiguda de Constantinoble.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

L'ensenyament combinarà sessions teòriques amb lectures de textos originals en traducció, anàlisi d'imatges, lectura de bibliografia secundària, debat i exposicions orals.

Avaluació

Críteris d'avaluació: Es valorarà la capacitat de l'alumnat per localitzar referències i fonts històriques i bibliogràfiques i per exposar correctament els continguts bàsics del curs, oralment i per escrit.

Tècniques d'avaluació: Exposició oral a classe sobre un tema del programa, del qual s'haurà de lliurar per escrit un esquema complet i la bibliografia i fonts utilitzades. En el cas que no sigui possible per raons fonamentades presentar aquesta exposició oral, se substituirà per una monografia escrita.

Bibliografia bàsica

J. Herrin, Bizancio. *El imperio que hizo posible la Europa moderna*, Penguin Random House 2009 (trad. cast.)

J. Harris, *Constantinople, capital of Byzantium*, Bloomsbury, Oxford-Londres 2017 (2^a ed.)

W. Treadgold, *Breve historia de Bizancio*, Paidós, Barcelona 2001 (trad. cast.)

A. Ducellier, *Bizancio y el mundo ortodoxo*, Mondadori, Madrid 1992 (trad. cast.)

H.G. Beck, *Kirche und Theologische Literatur im Byzantinischen Reich*, Munic 1969

G. Ostrogorsky, *Historia del estado bizantino*, Akal, Madrid 1984 (trad. cast.)